

Historien om Kain och Abel – Del 2

I den första artikeln lämnade vi berättelsen precis när Kain dödat sin bror. Jag fortsätter att återge berättelsen och i den här artikeln fokuserar jag på följande tre frågor:¹

- Blev Kain förbannad?
- Vad innebar Kains straff?
- Vilket tecken gavs åt Kain som beskydd?

Efter den korta scenen med mordet följer nu en lång scen där Gud ställer Kain till svars för det han gjort. Jag delar därför in den i två delar. Här kommer del ett:²

Och HERREN sade till Kain: Var är Abel, din broder?

Och han sa: Jag visste inte att jag var min broders beskyddare

Och Han sa: Vad har du gjort? Rösten från blodet av din broder ropar till mig från marken

Och nu: Förbannad är du från marken som vidgade sin mun för att ta emot blodet av din broder från din hand

*Ja, när du brukar marken ska den inte fortsätta ge sin kraft till dig.
Stapplande och vacklande ska du vara på jorden*

Ofta brukar man översätta Kains inledande svar: Jag vet inte. Men översättningen ovan är en annan möjlighet som är minst lika fräck. Kain ljuger inte formellt när han undviker att svara på den direkta frågan, men fräckheten är uppenbar. Gud ville att Kain skulle ta ansvar för sin handling, men precis som Adam och Eva vill Kain undfly sitt ansvar.

Förbannar Gud Kain? Det säger såväl Bibel 2000 som Folkbibeln.

Förbannad skall du vara, bannlyst från marken som öppnat sin mun för att ta emot din brors blod, som du har utgjutit. (S00)

Nu är du förbannad mer än den jord som har öppnat sin mun för att ta emot din brors blod av din hand. (SFB15)

Men det finns inte två ord i den hebreiska texten som Bibel 2000 har (förbannad och bannlyst), inte heller finns det grammatik som stöder valet av ”mer än”. Det som ordagrant står är verkligen detta:

Och nu: Förbannad är du från marken som vidgade sin mun för att ta emot blodet av din broder från din hand

¹ Man kan läsa mycket mer om urhistorien på www.urhistorien.com eller på min YouTube kanal.

² Liksom tidigare är det min översättning jag använder.

Förbannad, på hebreiska *arur*, kan ha betydelsen ”avvisad” eller ”separerad” från. ”Bannlyst” är också en fungerande översättning. Kain avvisas och förbannas således från och av den mark som har tagit emot Abels blod. Att det är detta som avses förtydligas av det som följer direkt efteråt:

*Ja, när du brukar marken ska den inte fortsätta ge sin kraft till dig.
Stapplande och vacklande ska du vara på jorden”*

Kombinationen av de ord jag översatt ”stapplande och vacklande” är unik för 1 Mos 4. Det första ordet betyder att ”röra sig hit och dit”. Det andra av orden används t.ex. i 2 Mos 20:18 i betydelsen ”darra av fruktan” när Israels folk ser elden och röken som täcker Sinai berg.

Andra sammanhang är när Hanna ber tyst och rör på läpparna i 1 Sam 1:13 eller när trösklarna till templet skakar i Jes 6:4. I Amos 9:9 används det om ett såll som skakas. De här exemplen anser jag alla stöder tolkningen jag valt: ”stapplande och vacklande” framom den vanliga förståelsen som tolkar orden som att de betyder att Kain blev kringflackande och hemlös, en vagabond.

Konsekvensen blev således en dubbel förbannelse från marken. Kain skulle geografiskt drivas bort och marken skulle inte längre på samma sätt ge av sin kraft till honom. Men blev Kain själv förbannad av Gud? Svaret är nej. Att det är så kommer tydligt fram senare i berättelsen.

Fortsättningen av scenen låter såhär:

Och Kain sade till HERREN:

För stort är mitt straff att bära.

Betänk, du har fördrivit mig idag från markens ansikte, även från ditt ansikte kommer jag att vara dold. Och jag kommer att vara stapplande och vacklande på jorden. Ja, det blir så att vem som än träffar på mig kommer att döda mig.

Men HERREN sade till honom: Därför: Vem som än skulle döda Kain, sjufalt ska han bli vedergälld.

Ja, HERREN gav en försäkran till Kain att det inte blir så att han slås ner av vem som än träffar på honom.

Samme Kain som tidigare fräckt hade sagt till Gud: *Inte visste jag att jag var min broders beskyddare* vill nu själv ha Guds beskydd.

Genom detta bekräftas en första gång att Kain själv inte hade blivit förbannad. Hade han tagit emot en förbannelse av Gud, skulle han nog inte en stund senare ha bett om beskydd av honom. Att betydelsen av *arur*, förbanna, är att drivas bort från marken bekräftas en andra gång av Kains yttrande där han använder ett annat verb, *garash*, som betyder just ”driva bort”. Denne Kain som varit stark nog att döda sin bror Abel fruktar nu för sitt liv. Marken skulle ju inte längre ge av sin kraft till honom. Åter en gång bekräftas förståelsen att Kain inte blev förbannad. HERREN **ger** verkligen Kain sitt beskydd! Detta sker fullständigt oförtjänt

givetvis. Lika oförtjänt som att jag får leva förlåten och fri, lika oförtjänt lovas Kain beskydd. Men vilket beskydd får han?

Där jag översatt "HERREN gav en försäkran" översätter man i regel "HERREN gav ett tecken". Vad är i så fall detta tecken? Det har man undrat över och olika alternativ har getts: ett märke av något slag, något föremål osv. Men texten ger ingen ledtråd.

Ordet för tecken, *ot*, kan användas i flera olika betydelser: Ordet kan användas om regnbågen, sabbaten, stjärnorna, omskärelsen, tecken och under m.m. Men också om de konkreta minnesstenar som restes av Josua när de gått över Jordan. Ordet kan således avse såväl något abstrakt som något konkret. I alla dessa fall nämns vilket tecknet är.

I samband med Kain nämns dock inte vad tecknet är. Det är ovanligt, men det finns åtminstone ett sådant exempel till. Det exemplet finns i Josua 2:12–14 när Josua skickat in spejare till Jeriko. Rahab gömde spejarna med fara för sitt eget liv. Efter det ber hon om ett tillförlitligt tecken (*ot*):

Och nu, svär en ed vid HERREN, för jag har visat godhet med er, så visa även ni godhet gentemot min faders hus. Ja ge mig ett tillförlitligt tecken.

...

Männen sade till henne: "Med vårt eget liv svarar vi för ert, bara ni inte förråder vårt ärende. När HERREN ger oss landet, skall vi visa nåd och trofasthet mot dig." (SFB)

Här är alltså tecknet att de svär en ed vid HERREN. I 1 Mos 4 lovar HERREN att Kain inte ska dödas. HERRENS försäkran, hans löfte, är alltså tecknet.

I många översättningar tappar man bort att först säger HERREN och sedan kommer berättaren in och bekräftar vad HERREN sagt med hjälp av varierat ordval och grammatik. Denna typ av parallellism och repetition med variation förekommer mycket ofta i berättelserna i urhistorien.

Först talar HERREN:

Men HERREN sade till honom:

Därför: Vem som än skulle döda Kain, sjufalt ska han bli vedergälld."

Sedan bekräftar berättaren med variation och ytterligare information:

Ja, HERREN gav en försäkran till Kain att det inte blir så att han slås ner av vem som än träffar på honom.

Det enda som återstår av den egentliga Kain-Abelberättelsen är detta:

Så gick Kain från HERRENS ansikte

Och han slog sig ner i landet Nod, österom Eden

Detta bekräftar ännu en gång förståelsen att en del av förbannelsen innebar att Kain måste lämna den mark som hade tagit emot Abels blod.

Med detta är den här artikeln slut. Det som återstår av historien om Kain och Abel är Kains släktlista och den korta avslutningen. I den tredje och sista delen i den här serien kommer jag bl.a. att svara på vem som egentligen byggde den första staden. Var det Kain eller var det hans son?